

Diplomová práce: Krajinářství v tvorbě Roelanta Saveryho a jeho přínos pro českou malbu

Jméno a příjmení (studentka): Bc. Šárka Švrčinová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Martin Zlatohlávek, PhD.

Posudek vedoucího práce:

Tématem této diplomové práce je krajinomalba, jejíž typ v brueghelovské tradici přinesl na počátku 17. století do Prahy Roelant Savery a která se pak obtížným způsobem udržela a prosazovala v české malbě 17. a 18. století. Autorka si tedy vzala za cíl vysledovat dědictví holandského krajináře v zemi a prostředí, kde zatím tento obor malby nebyl příliš zakořeněn. Saveryho působení v uzavřeném okruhu rudolfínských umělců pak také ztěžovalo přímé působení jeho díla v dalších generacích v Čechách. Přesto si autorka takový cíl vytkla, dobře si vědoma toho, že v předchozí odborné práci obdobné téma nebylo zpracováno vůbec, snad jenom v obrysech naznačeno.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol a doplněna obrazovou přílohou s přehledem častěji citované literatury. V úvodu autorka vypsala a zhodnotila nejdůležitější literaturu k problematice krajinářství 17. století vůbec, české malby 17. a počátku 18. století, rovněž tak k životu a dílu samotného Roelanta Saveryho. Také zde naznačila základní linie krajinomalby od svých počátků k ranému 17. století. Než přistoupila k těžišti své práce, životu a dílu Saveryho, představila rysy krajinářství na pražském dvoře v pozdním manýrismu, a to jako realisticky utvářenou krajinu, na jejíž podobu měl jistě důležitý vliv i sám zadavatel císař Rudolf II. Z díla Saveryho pak autorka správně podtrhla zdroje Saveryho krajinářství v brueghelovské tradici, což se u něj projevilo podobností práce v technice kresby. Autorka pak nezapomněla připomenout nové připsání právě kreseb z dosud uznávaného katalogu Pietra Brueghela st., které provedly J. Spicer, van Leuwen a Hans Mielke. Na závěr této části výstižně charakterizovala motivy v Saveryho tvorbě, čímž si otevřela cestu k druhé důležité části své práce, ke zhodnocení malířského díla generace umělců, reagujících na odkaz manýrismu, tedy v tomto případě na přetrvávání manýrismu v barokní malbě krajin v Čechách. Autorka si je vědoma toho, že krajinomalba v rámci českého umění 17. století je ve své pozici oslabena a že se řadí až daleko za malbu figurální, nazývanou tou dobou malbu „historií“. Nejenom to, ale autorka správně vyhodnotila, že česká krajinomalba v tomto raném období nedosahovala kvalit rudolfínského krajinářství, přesto pečlivě vyhledala její projevy, a to i ve způsobu krajinného pozadí, jak se vyskytuje na celé řadě figurálních kompozic. Formou medailonů představila nejdůležitější osobnosti malířství 17. století v Čechách (od Karla Škréty k Willamnnovi) a vyjádřila takové prvky v jejich díle, které evidentně navazují na rudolfínské krajinářství, konkrétně na charakteristické prvky díla Saveryho. K tomu podobným způsobem připojila autory z počátku 18. století (Hartmannové, Bys, Reiner) u vědomí, že v tomto období v českém baroku vznikly předpoklady k pěstování autonomního krajinářství. Závěrem konstatovala, že Saveryho odkaz trval po celé 17. století a přesahoval poměrně hluboko i do 18. věku.

Souhrnně lze konstatovat, že se autorka svého obtížného tématu zhostila dobře. Ponořila se i do složité těžko dostupné cizojazyčné literatury, vypsala a zhodnotila tak důležité názory tam obsažené. Dále se správně vypořádala se samotnými uměleckými díly z formálního hlediska. Neváhala využít nabízená srovnání. Pečlivě sledovala svou tématickou linii a oproti některým starším názorům ji obhájila. Práce je napsána živým, čtivým a pojmově bohatým, až literárním slohem. Pokud bychom měli něco v této práci vytknout, tak jenom jednotlivosti. Jistě by stálo zato malířství 17. století v Čechách strukturovat v jednotlivých

kapitolách poněkud přesněji, aby se vedle sebe neocitli Škréta, Heinsch a Hollar. Právě tak situaci v 18. století nelze charakterizovat jenom jako historizující. To jistě platí u Hartmannů, ale krajinářské dílo Reinerovo má mnoho osobitého, ostatně autorka se to sama pokusila vyjádřit, ale obtížně ho zařadíme do jedné kapitoly s Hartmanny a Bysem.

Práce má bohužel také některé formální nedostatky, nejvíce vadí, že Závěr je otisknut dvakrát.

Tyto detaily v kritice a další náměty ovšem nijak nezakryjí kvality této práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

v. *Prave* dne *15.7.2010*

M. Zbirková
podpis vedoucího diplomové práce